

Förslag till nya statsbidragsvillkor för folkhögskolor - följbrev

Syften och bakgrund med villkorsöversynen

Folkbildningsrådets översyn av statsbidragsvillkoren för folkhögskolor har två huvudsakliga syften: att stärka folkhögskolans särart med fokus på bildning i verksamheten och att beskriva folkhögskoleverksamhetens förutsättningar för att styra mot kvalitet. Dessa syften balanseras mot behovet av stabilitet och förutsägbarhet för folkhögskolorna när det gäller statsbidraget.

Förslaget kombinerar dessa två syften med utgångspunkten att folkhögskolans särart till stor del är dess kvalitet. Villkoren i sin helhet ska därför stödja folkhögskolorna i att upprätthålla och utveckla utbildningsformens särart.

Förankringsprocess

Förslaget till nya villkor utgår från flera års dialog med folkhögskolor, intresseorganisationer, länsbildningsförbund, myndigheter och andra aktörer inom folkbildningen. Samtal kring nya villkor har skett i många olika sammanhang, bland annat genom rektorskonferenser, regionala konferenser samt med inbjudna folkhögskolerepresentanter utifrån olika teman. Dessutom har Folkbildningsrådet gjort ett flertal besök på folkhögskolor för att diskutera förslag och utreda konsekvenser för deltagare.

Om att stärka särarten i de nya villkoren

Kvalitetsområdena i kapitel två beskriver folkhögskolornas gemensamma kvaliteter samtidigt som de ger utrymme för varje skolas unika prägel. Varje folkhögskola har en egen verksamhetsidé och/eller profil som sätter prägel på kursutbud och bildningsmiljö. Samtidigt finns grundläggande delar som alla folkhögskolor har gemensamt och som utgör kärnan i utbildningsformen.

Den vägledande princip som anges för fördelning av statsbidraget är avsedd att stärka särarten på både lokalt och nationellt plan genom att ge utrymme för lokala anpassningar inom en gemensam ram.

Folkhögskolorna möter olika behov och förutsättningar samtidigt som

de upprätthåller utbildningsformens grundläggande värden. Dit hör det gemensamma lärandet för människor med olika bakgrunder, möjligheten att göra anpassningar utifrån aktuella deltagargrupper och lokala förhållanden samt möjligheten att skapa utbildningskedjor som ger deltagare möjlighet att söka sig vidare till arbete och studier på olika nivåer.

En bärande del av särarten är folkhögskolans frihet från nationella läro- och kursplaner. Denna frihet kräver dock kunskap och ansvar, vilket understryker betydelsen av att både styrelse och personal har god kännedom om folkbildning och villkoren för folkhögskolans statsbidrag. Lika central är deltagarnas möjligheter till inflytande över sin utbildning och skola.

För att tydliggöra och stärka dessa kvaliteter införs flera specifika villkor i det nya regelverket: att minst halva utbildningstiden genomförs i sammanhållen grupp, att högst 50 procent av kursverksamheten får ske på distans, att kursöverskridande samarbeten ska finnas, samt att styrelse och personal ska ha den kunskap om folkbildning som krävs för att förvalta utbildningsformens särart.

Om styrning mot kvalitet i kombination med ett stabilt statsbidrag

Folkbildningsrådet avser att använda kvalitetsbeskrivningarna som utgångspunkt för uppföljning av folkhögskolorna. Denna uppföljning syftar till att identifiera vilka skolor som behöver stöd för att utveckla sin verksamhet. På så sätt blir kvalitet ett gemensamt fokusområde för utveckling snarare än ett sorteringskriterium. Den största delen av finansieringen kommer fortsatt att utgå ifrån genomförd och upparbetad volym och ett fast organisationsbidrag. Den planerade grunden för fördelningen av bidrag 2027–2029 framgår av dokumentet *Fördelning av statsbidrag 2027–2029*.

Större förändringar i villkoren

Nedan presenteras områden som innebär större förändringar för folkhögskolorna. Folkbildningsrådet rekommenderar att ni läser igenom dessa områden särskilt noga när ni studerar villkorsförslaget.

Förordningstexten först

I gällande villkorsdokument ligger förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen sist som en bilaga till statsbidragsvillkoren. I det nya

förslaget har i stället förordningen placerats först, detta för att tydliggöra logiken att det som förordningen villkorar ska läsas tillsammans med villkoren. För de områden som regleras av förordningen tillsammans med statsbidragsvillkoren har en hänvisning till förordningen lagts in i villkorstexten. Det finns även delar av gällande förordning som inte ytterligare berörs i villkorstexten.

I samband med remissen (den 13 januari 2026) träder ändringar av förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen i kraft. Villkorsförslaget har utformats med hänsyn till dessa förändringar.

Kapitel 2, Kvalitet i folkhögskolan

Kapitel 2 inleds med en beskrivning av vägledande principer för fördelning av statsbidrag till folkhögskolor. En sådan har inte funnits tidigare.

Nya vägledande principer för fördelning av statsbidrag

Vid fördelning av utvecklingsbidrag, överlåtelse av statsbidrag och försöksperioder för nya folkhögskolor utgår Folkbildningsrådet ifrån vägledande principer. Principerna är nya och ska läsas tillsammans med beskrivningen av verksamhetens kvaliteter nedan.

Kvaliteter i folkhögskolans verksamhet

Ett nytt kapitel presenterar fem centrala kvaliteter som utgör grunden för folkhögskolans verksamhet:

Bildning och utbildning – balansen mellan bildning och utbildning, livslångt lärande, personlig utveckling, kritiskt tänkande och kollaborativt lärande

Bildningsmiljö – fysiska och pedagogiska miljöer med sammanhållna studiegrupper, gemensamma kursdagar, hög lärartäthet, tvärvetenskaplig kunskapssyn, gemenskap över kursgränser, och internatets pedagogiska syfte

Bidrag till samhällsnytta – yrkesutbildning, språkstöd, anpassad utbildning, livslångt lärande, kulturell kompetensförsörjning, lokalt och regionalt utvecklingsarbete

Demokrati och delaktighet – deltagarinflytande, studeranderättslig ordning, demokratisk styrning, förmedling av mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar

Kultur för mångfald – bredd och variation i kursutbud, samverkan med medlemsorganisationer, inkluderande kultur, möjligheter för alla deltagare att både utöva och ta del av kulturella uttryck

Kvaliteterna reflekterar vad som är folkhögskolans särart och skiljer denna utbildningsform från andra. Dessa kvaliteter är därför utgångspunkt för Folkbildningsrådets uppföljning av folkhögskolorna och vid fördelning av utvecklingsbidrag.

Kapitel 3, Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

I kapitel 3 finns i förslaget både grundläggande och organisatoriska villkor. Styrelsens ansvar tydliggörs liksom kravet på rektors pedagogiska kompetens och utbildning. Villkoren förtydligar folkhögskolans ansvar att ha en långsiktigt ekonomiskt stabil verksamhet.

Gällande studie- och yrkesvägledare och kurator finns inga förslag om minimikrav på tjänstgöringsgrad. Däremot ska båda funktionerna ingå i skolans organisation för förebyggande deltagarhälsoarbete.

Huvudmannasamverkan, särskild kurs (3.3.1)

För att stärka samverkan med civilsamhället införs

huvudmannasamverkan. Det avser särskild kurs som genomförs i en annan region än den där folkhögskolans säte finns och som bedrivs i samverkan med den egna huvudmannen. Sådan verksamhet kan startas utan ansökan till Folkbildningsrådet.

Villkor för nya folkhögskolor, övertagande och överlåtande av statsbidrag (3.3.2–3.3.4)

Villkor för att ansöka om att bli ny statsbidragsmottagare, för övertagande och överlåtande av statsbidrag mellan folkhögskolor, samt villkor för statsbidragsmottagare som upphör lyfts in i det nya villkorsdokumentet. Dessa villkor tydliggör Folkbildningsrådets processer för dessa förändringar. Vid övertagande och överlåtande av statsbidrag, samt vid beslut om beviljande av försöksperiod för nya folkhögskolor, gäller att de vägledande principerna för fördelning ska ligga till grund för Folkbildningsrådets bedömning.

Styrelsens och rektorns roll och ansvar (3.3.5)

Nya villkor tydliggör styrelsens ansvar för folkhögskoleverksamheten och att styrelsen ska ha god kännedom om statsbidragsvillkoren, utbildningsformen folkhögskola och folkhögskolans myndighetsutövning. Rektorn ska leda den pedagogiska verksamheten, ha pedagogisk insikt och kännedom om folkbildning, och senast fyra år efter tillträdet ska rektor ha genomfört en rektorsutbildning. Alla anställda ska ha relevant kunskap om statsbidragsvillkoren.

Deltagarhälsa och stödfunktioner (3.3.5)

Nya villkor förutsätter att folkhögskolan har en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande på individ- och gruppnivå i samarbete med pedagogisk personal. Denna organisation ska också tillgodose deltagarnas behov av studie- och yrkesvägledning och stöd av kurator.

Kapitel 4, Verksamhetsvillkor

Krav på lärartäthet höjs för allmän kurs och tas bort för särskild kurs (4.2)

För allmänna kurser höjs kravet på lärartäthet från 1,8 till 2,0 årstjänster per 1 000 deltagarveckor. För särskilda kurser tas kravet helt bort. Denna förändring motiveras av att målgrupperna på särskilda kurser varierar mycket. En genomsnittlig kvot är därmed inte avgörande och blir ett trubbigt mått på kvalitet. Folkhögskolorna bedömer själva behoven av lärartäthet på särskilda kurser. Folkbildningsrådet kommer dock att fortsätta samla in uppgifter om lärartäthet även på särskilda kurser för att kunna följa utvecklingen.

Undervisningstid för alla kurser (4.3)

Nya villkor etablerar begreppet undervisningstid för all kursverksamhet oavsett om den genomförs på plats eller på distans. För heltidskurser ska undervisningstiden vara minst 20 timmar per vecka, för deltidskurser 5, 10 eller 15 timmar per vecka. Minst hälften av den totala undervisningstiden ska utgöras av undervisning i sammanhållen grupp.

En sammanhållen grupp är en grupp med deltagare som återkommande studerar tillsammans under ledning av en lärare. Ofta är den sammanhållna gruppen detsamma som en klass. En deltagare kan ingå i flera grupper samtidigt. Eftersom minst halva tiden genomförs i en och samma sammanhållna grupp blir det oftast den viktigaste gruppen för deltagaren.

Detta är en ny ram för undervisningsstrukturen och utgår från uppfattningen att folkhögskolans särart är starkt förknippad med mötet, relationen mellan deltagare och lärare och det gemensamma lärandet.

Möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande ökas (4.3.2)

För allmänna och särskilda kurser ökas den tillåtna andelen arbetsplatsförlagt lärande från 15 procent till 20 procent av kurstiden. För yrkeskurser ska arbetsplatsförlagt lärande utgöra minst 15 procent och högst 35 procent av kurstiden. Detta återspeglar ett syfte att öka deltagarnas möjligheter till etablering på arbetsmarknaden.

Studie- och etableringsplan för deltagare på allmän kurs, studieplan för deltagare på särskild kurs (4.3.4)

Nya villkor kräver att folkhögskolan tillsammans med varje deltagare på allmän kurs upprättar en studie- och etableringsplan som anger omfattningskrav, behörigheter och individuella mål för personlig utveckling. Liknande planer utvecklades och testades genom ESF-projektet *Vägen* och utgör en förstärkning av deltagarnas orientering mot fortsatta studier, arbetsmarknad och personlig utveckling.

För särskild kurs ska folkhögskolan upprätta en studieplan tillsammans med varje deltagare för att stödja dennes väg mot personlig utveckling och att uppnå sina studiemål. Detta villkor stärker deltagarnas rättigheter och synliggör vägen mot deltagarnas studiemål. Studieplanerna kan till stor del utgå från gemensamma mål, men ska även inkludera individens motiv för studierna och dennes mål för deltagande i kursen.

Kursöverskridande samarbeten blir obligatoriska (4.3.5)

Nya villkor förutsätter att alla allmänna och särskilda kurser, både på plats och på distans, ingår i återkommande kursöverskridande samarbeten. Detta för att stärka gemenskap och möten över kursgränser, en central beståndsdel i folkhögskolans särart.

Minst 50 procent lärande på plats (4.4)

Nya villkor inför att minst hälften av verksamheten på en enskild folkhögskola genomförs i skolans lokaler. En folkhögskola ska ha ett säte där en mångfald av deltagare möts och lär av varandra. Fjorton folkhögskolor hade 2024 mer än 50 procent av verksamheten på distans, varav endast två hade mer än 70 procent.

Yrkeskurser som egen kurstyp (4.8)

Yrkeskurser etableras som egen kurstyp med två varianter: allmänna yrkeskurser och särskilda yrkeskurser. För yrkeskurser på gymnasial och eftergymnasial nivå ställs krav på att deltagarna uppnår motsvarande kompetens som utbildning i andra utbildningsformer. Folkhögskolan får även fortsätta genomföra yrkeskurser på grundläggande nivå. Eftersom dessa saknar motsvarighet i andra utbildningsformer ställs krav på samverkan med bransch och lokalsamhälle om kursinnehåll och kompetensbehov.

Kapitel 5, Fördelning av statsbidrag

Fördelning av statsbidrag sker huvudsakligen genom tre bidragstyper. Till skillnad från i nuvarande villkor låser de nya villkoren inte fast bidragstypernas andel i procentsatser. För att ge en tydligare bild av fördelningen bifogas dokumentet *Fördelning av statsbidrag 2027 – 2029*.

Nya bidragstyper och framåtsyftande fördelning

Statsbidragen fördelas framåtsyftande för treårsperioder genom tre bidragstyper:

Organisationsbidrag: Bidrar till att täcka folkhögskolans kostnader för grundläggande funktioner. Fördelas lika till alla folkhögskolor oavsett verksamhetens omfattning.

Verksamhetsbidrag: Det huvudsakliga ekonomiska stödet för kursverksamhet, fördelas baserat på årsplatser för treårsperioden. Här ingår även allmänt och särskilt förstärkningsbidrag för deltagare med funktionsnedsättning och deltagare med brister i svenska språket. Verksamhetsbidraget baseras på tidigare volym. Tidigare överenskommen momskompensation till rörelsedrivna skolor kvarstår.

Utvecklingsbidrag: En ny bidragstyp som utlyses och fördelas efter bedömning av kvalitet och andra kriterier. Syftet är att stärka folkhögskolans kvalitet, bygga organisatorisk kapacitet och utveckla nya arbetssätt.

Statsbidraget fördelas för treårsperioder med årliga avstämningar som kan leda till justeringar. Under perioden kan kompletterande ansökningar om förstärkningsbidrag och utvecklingsbidrag göras, och mellan perioderna kan omfördelning ske mellan bidragstyper.

Kapitel 6, Redovisning av statsbidrag

I jämförelse med gällande villkorstext är kapitlet om redovisning mindre detaljerat och fokuserar på att folkhögskoleverksamhet som bedrivs med statsbidrag ska särredovisas, de områden som Folkbildningsrådet årligen följer upp samt ett fåtal dokument som årligen ska redovisas.

Folkbildningsrådet kommer årligen att förtydliga praktiska detaljer om redovisning och rapportering via utskick och information på hemsidan. Det skapar möjlighet för Folkbildningsrådet att anpassa uppföljningen utifrån var i treårsperioden för fördelning som vi befinner oss, samt att utöka informationen i bättre anpassade former än ett långsiktigt villkorsdokument.

Överväganden och konsekvenser

De nya villkoren innebär vissa förändringar för folkhögskolorna. Nedan beskrivs konsekvenser utifrån ekonomiska, organisatoriska, jämlikhetsmässiga och implementeringsmässiga perspektiv.

Fördelningssystemet och ekonomiska konsekvenser

Framåtsyftande tidsplanering

Den framåtsyftande fördelningen för tre år, där verksamhet kan spridas över perioden, bidrar till att flytta fokus från kvantitet till kvalitet.

Fördelning för tre år i stället för ett år i taget möjliggör för folkhögskolorna att överblicka sin ekonomi och verksamhet över en längre period och att fördela sin verksamhet mer fritt utifrån lokala förutsättningar.

I samband med beslut om fördelning för nya treårsperioder kan omfördelningar genomföras mellan olika bidragstyper. Det kan göra att fördelningssystemet upplevs som otydligt över tid och förutsägbarheten inför varje ny treårsperiod kan bli mindre för folkhögskolorna. För att motverka denna otydlighet kommunicerar Folkbildningsrådet en planering över fördelning för den första treårsperioden (se bilaga). Liknande planer kan komma att tas fram inför nästa fördelningsperiod. Det nya fördelningssystemet förväntas i liten utsträckning leda till omfördelningar mellan folkhögskolorna.

Utvecklingsbidraget möjliggör kvalitetsutveckling

Utvecklingsbidraget är en ny bidragstyp som fördelas utifrån kriterier. Bidraget kan användas för utlysningar av satsningar och utgörs av ofördelade medel. Storleken på bidragspotten förväntas bli ungefär 5–10 miljoner kronor årligen, men kan utökas med exempelvis tillskjutna medel från regeringen. Detta möjliggör kvalitetsinriktade satsningar oberoende av tilldelning baserad på tidigare upparbetad volym. Det kan också innebära att utveckling av kursverksamhet som Folkbildningsrådet bedömer ha stor relevans och hög kvalitet senare permanentas inom verksamhetsbidraget.

Bidraget möjliggör styrning mot kvalitet oberoende av tidigare volymtilldelning. Med en begränsad pott att fördela behöver folkhögskolorna lämna välutvecklade ansökningar med tydlig koppling till kvalitetsområdena för att få bidrag. Folkbildningsrådet har erfarenhet av att den kompetensen finns hos folkhögskolorna från tidigare utlysningar.

Det innebär också en viss osäkerhet i planeringen, då bidragspotten kan variera från år till år. Samtidigt ger systemet flexibilitet och uppmuntrar innovation och kvalitetsutveckling även för mindre och nyetablerade folkhögskolor.

Höjd lärartäthet för allmän kurs

Höjningen av lärartätheten för allmän kurs från 1,8 till 2,0 årstjänster per 1 000 deltagarveckor innebär ökade personalkostnader för de folkhögskolor som i dag inte uppfyller detta krav. Ett generellt förstärkningsbidrag för allmän kurs bidrar till att täcka dessa. Folkbildningsrådet bedömer att denna höjning är nödvändig utifrån målgruppens behov.

År 2024 låg den genomsnittliga lärartätheten på folkhögskola på 2,0, vilket innebär att många skolor redan uppfyller kravet. För de skolor som behöver höja lärartätheten kräver detta antingen rekrytering av lärare eller omfördelning av befintliga resurser.

Inga lärartäthetskrav för särskild kurs

Att helt ta bort kravet på lärartäthet för särskild kurs betyder att folkhögskolorna själva får bedöma behoven av lärartäthet utifrån sina målgrupper. Denna förändring är motiverad av den stora variationen bland särskilda kurser. En kurs för exempelvis deltagare med

intellektuell funktionsnedsättning kan kräva långt högre lärartäthet än en kurs med mer självgående deltagare, samtidigt som kvaliteten i båda kan vara likvärdig.

Denna förändring ger folkhögskolorna större frihet men också större ansvar för att säkerställa att lärartätheten är adekvat för målgruppen. Folkbildningsrådet kommer att fortsätta att samla in uppgifter om lärartäthet på särskilda kurser för att kunna följa utvecklingen.

Organisatoriska konsekvenser

Nya krav på rektorsutbildning

Kravet på att rektor senast fyra år efter tillträddandet ska ha gått en rektorsutbildning innebär att folkhögskolorna behöver planera för detta. Detta kommer att kräva tid och resurser, men Folkbildningsrådet bedömer att det är väsentligt för att stärka den pedagogiska ledningen av folkhögskolorna. För rektorer som redan är i tjänst kommer kravet inte tillämpas, utan används framåtsyftande vid nyanställning.

Omställning av distansverksamhet

För de fjorton folkhögskolor som år 2024 hade mer än 50 procent distansverksamhet kommer det nya taket på 50 procent att kräva omställning av verksamheten. För folkhögskolor, exempelvis i glesbygd, som i dag bedriver mycket distansverksamhet kan omställningen innebära utmaningar.

Folkbildningsrådet ser distansstudier som en viktig del av den framtida folkhögskoleverksamheten samtidigt som vi ser vikten av lokal förankring och en fysisk mötesplats, som är en del av folkhögskolans särart.

Deltagarhälsa och stödfunktioner

Nya villkor förutsätter att folkhögskolan har en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Detta innebär ett systematiskt och samordnat arbete. För skolor som inte redan har denna organisering etablerad kan det kräva nya personalfunktioner eller omorganisering av befintliga funktioner för studie- och yrkesvägledning och kuratorstöd.

Jämlikhetsperspektiv

Stärkta deltagarrättigheter

De nya villkoren stärker deltagarnas rättigheter genom krav på studie- och etableringsplan för allmän kurs och studieplan för särskild kurs. Syftet är att stärka utbildningens inriktning mot gemensamma mål såväl som deltagarnas individuella utveckling och att deltagarna har inflytande över sin (ut)bildningsväg. Dessa åtgärder förväntas öka inkluderingen och möjligheterna för deltagare med särskilda behov.

Deltagarhälsa och förebyggande arbete

Kravet på en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande är avsett att säkerställa att alla deltagare får tillgång till stöd för att uppnå utbildningens mål och egen personlig utveckling. Detta är särskilt viktigt för deltagare med funktionsnedsättning eller andra behov av extra stöd.

Fokus på bildning och mångfald

De nya kvalitetsbeskrivningarna betonar mångfald, inkludering och att folkhögskolan är en mötesplats för människor med olika ålder, bakgrund och behov. Detta stärker att folkhögskolan ska vara tillgänglig och relevant för en bred målgrupp.

Implementeringskonsekvenser

Det finns två nya villkor som kräver anpassningar av befintlig verksamhet, nämligen

- ett golv om att minst 50 procent av verksamheten på en folkhögskola ska genomföras på plats
- en omfördelning av medel utifrån nytt system för fördelning av förstärkningsbidrag.

I samband med Folkbildningsrådets beslut om nytt förstärkningsbidrag, i oktober 2025, fattades också beslut om en modell för kompensation. Modellen innebär en nedtrappning, genom att enskilda skolors ersättning tillåts minska med högst en miljon kronor per år som längst under tre år.

För skolor som har mer än 50 procent verksamhet på distans planerar Folkbildningsrådet att fatta ett beslut om att verksamhetsanpassningar kan göras under tre år.

Tid för omställning och planering

De nya villkoren planeras träda i kraft 1 januari 2027, vilket ger folkhögskolorna ungefär ett år på sig att planera och genomföra omställningar.

Kommunikation och stöd

Folkbildningsrådet kommer att erbjuda stöd under implementeringen av de nya villkoren genom digitala möten, konferenser, en mer tillgänglig webbplats för villkoren och instruktionsfilmer. Detta är väsentligt för att folkhögskolorna ska kunna genomföra omställningen effektivt.

Tidplan

Januari 2026: Remissunderlag skickas till alla folkhögskolor och deras styrelser i Sverige, Studieförbunden (i samverkan) länsbildningsförbunden, Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO), Offentligägda folkhögskolors intresseorganisation (OFI), Folkhögskolornas serviceorganisation (FSO), Skånes folkhögskolor i samverkan, Sveriges kommuner och regioner (SKR) och samtliga regioner.

Underlaget skickas även till följande myndigheter och organisationer:

Statistiska Centralbyrån (SCB),

Centrala Studiestödsnämnden (CSN),

Universitets- och högskolerådet (UHR),

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH),

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF),

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM),

Avdelningen för pedagogik och vuxnas lärande, Linköpings universitet,

Funktionsrätt Sverige,

Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet (DHR),

Synskadades Riksförbund,

Nätverket Unga För Tillgänglighet (NUFT),
Riksförbundet Attention,
Riksförbundet För barn, unga och vuxna med intellektuell
funktionsnedsättning (FUB).

10 april 2026: Remissperioden löper till den 10 april 2026, som alltså är sista dag att komma in med remissvar.

Maj–augusti 2026: Folkbildningsrådet sammanställer och analyserar remissvaren och justerar villkorsförslaget vid behov.

September 2026: Folkbildningsrådets styrelse fattar beslut om nya villkor för folkhögskolan.

1 januari 2027: De nya villkoren träder i kraft.

Kommunikationsplan

För att stödja förståelsen för de nya villkoren producerar Folkbildningsrådet följande material:

Presentationsfilm om förändringar

En film presenterar de viktigaste förändringarna i villkoren, deras bakgrund och syfte. Filmen är avsedd för ledning, personal och andra intressenter vid folkhögskolorna och kommuniceras i samband med remissunderlaget.

Instruktioner om Folkbildningsrådets utvecklade hemsida för villkoren

En förhandstitt om kommande webblösning kommer att delas under våren. Den visar hur hemsidan ska fungera och hur man använder de interaktiva funktionerna.

Villkoren presenteras på Folkbildningsrådets utvecklade hemsida med möjlighet att söka på områden, enskilda villkor och begrepp. Sökfunktionen på sidan underlättar navigering i dokumentet. På hemsidan tillhandahåller Folkbildningsrådet kommentarer till villkoren som ger exempel och förtydligande text, samt hänvisar till annan styrning och anvisningar. Hemsidan kommer framöver även innehålla ordförklaringar av centrala begrepp.

Digitala möten för dialog

Under remissperioden (januari–april 2026) erbjuder Folkbildningsrådet ett flertal digitala möten för remissinstanser. Dessa möten ger möjlighet för intressenter att ställa frågor och få förtydliganden direkt från Folkbildningsrådet. Tider för dessa möten hittas på Folkbildningsrådets hemsida och via utskick, bland annat i nyhetsbrev.

Stöd under implementeringen

Folkbildningsrådet planerar under hösten 2026 flera konferenser för att svara på frågor om de nya villkoren och stödja implementeringen. Mer information och inbjudan kommer under våren 2026.

Fokusområden för överväganden i remissvar

Vi ser gärna att remissinstanserna särskilt överväger:

- Vilka övergripande ekonomiska och organisatoriska utmaningar och möjligheter ser ni med det nya fördelningssystemet?
- Hur påverkas folkhögskolorna av höjningen av lärartäthet för allmän kurs?
- Vilka konsekvenser ser ni för folkhögskolan och deltagarna av att kravet på lärartäthet på särskilda kurser tas bort?
- Vilka möjligheter och konsekvenser ser ni av villkoren om en organisation för deltagarhälsa?
- Hur påverkas folkhögskolorna av förslaget om att minst hälften av verksamheten ska genomföras på plats?
- Hur kan ni implementera de nya villkoren inom den givna tidsplanen, och vilket ytterligare stöd behöver ni från Folkbildningsrådet?

Fördelningsplan för 2027–2029

Som bilaga till detta brev presenteras en preliminär fördelningsplan för statsbidrag för folkhögskolor för perioden 2027–2029. Planen visar hur tillgängliga medel förväntas fördelas mellan organisationsbidrag,

verksamhetsbidrag och utvecklingsbidrag och Folkbildningsrådets tillämpning av modellen under första perioden.

Sista svarsdag: 10 april 2026

Remissvar skickas till: folkhogskola@folkbildningsradet.se

Folkbildningsrådet

Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola

— för remiss

Statsbidrag till folkhögskolor - villkor och fördelning
från och med 2027

Diarienummer 25/00704

Föreslås gälla från och med 1 januari 2027 och tills vidare.

Remissunderlag fastställdes av Folkbildningsrådet den 10 december 2025.

INNEHÅLL

1 Folkbildningspolitiskt mål och förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen	5
1.1 Folkbildningspolitiskt mål	5
1.2 Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen	5
2 Kvalitet i folkhögskolan	14
2.1 Folkbildningsrådets vägledande principer	14
2.2 Verksamhetens kvaliteter	14
3 Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag	18
3.1 Mottagare av statsbidrag	18
3.2 Verksamhet som inte är statsbidragsberättigad	19
3.3 Organisatoriska villkor	19
3.4 Systematiskt kvalitetsarbete och egen kontroll	22
4 Verksamhetsvillkor	24
4.1 Folkhögskolans deltagare	24
4.2 Lärare och annan pedagogisk personal	26
4.3 Undervisningstid i folkhögskolans kurser	26
4.4 Utbildningar på distans	27
4.5 Samverkan	28
4.6 Allmän kurs	29
4.7 Särskild kurs	31
4.8 Allmänna och särskilda yrkeskurser	31
4.9 Undersköterskeutbildning på folkhögskola	33
4.10 Korta kurser	34
4.11 Kulturprogram	34
5 Fördelning av statsbidrag	35
5.1 System för fördelning av statsbidrag	35
5.2 Organisationsbidrag	35

5.3 Utvecklingsbidrag.....	36
5.4 Verksamhetsbidrag.....	36
6 Redovisning av statsbidrag	38

1 Folkbildningspolitiskt mål och förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

1.1 Folkbildningspolitiskt mål

Folkbildningspolitikens mål är att ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

1.2 Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen¹

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till folkbildningen.

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Statsbidrag lämnas i den mån det finns tillgång på medel.

¹ Lydelse per 2026-01-13. Förordningen finns i sin aktuella lydelse på riksdagen.se.

2 § Folkhögskolor och studieförbund bedriver utbildnings-, bildnings- och kulturverksamhet. Studerandeorganisationer inom folkhögskolan bevakar de studerandes intressen.

3 § Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver utbildnings- och bildningsverksamhet.

4 § Folkbildningsrådet är en ideell organisation, där organisationer som företräder folkhögskolor och studieförbund är medlemmar. Enligt organisationens stadgar har Folkbildningsrådet i uppgift att sprida kunskap om folkbildningen och bevaka folkhögskolan som utbildningsform i utbildningssystemet. I dokument som antagits av organisationen ger Folkbildningsrådet anvisningar för folkhögskolornas studieomdömen och intyg.

Förutsättningar för statsbidrag

5 § Statsbidrag enligt denna förordning får lämnas till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Folkbildningsrådet beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel till folkhögskolor, till studieförbund och till studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Folkbildningsrådet får besluta att en mottagare av bidrag inte längre ska få statsbidrag om mottagaren inte uppfyller villkoren för att få statsbidrag.

6 § Statsbidrag enligt denna förordning får också lämnas till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet.

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

7 § För att statsbidrag ska lämnas för en verksamhet ska verksamheten ha den inriktning som anges i 1 §.

Statsbidrag får inte användas till verksamheter med kommersiellt syfte eller för kostnader som inte har ett direkt samband med verksamhet som har den inriktning som anges i 1 §.

Bidrag får inte användas för kostnader som något statligt bidrag redan har lämnats för.

7 a § Bidrag får inte lämnas till en mottagare som

1. har skatte- eller avgiftsskulder eller andra skulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten och som vid indrivning handläggs som allmänt mål,
2. är i likvidation, eller
3. är försatt i konkurs.

Bidrag får inte heller lämnas till en mottagare som har en skuld som inte betalats i rätt tid och som avser återkrav av bidrag som har lämnats av Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna.

7 b § En ansökan om att få statsbidrag ska göras skriftligen av en behörig företrädare för organisationen.

Den som ansöker om bidrag ska på begäran av Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna lämna de uppgifter och handlingar som organisationen behöver för att kunna pröva ansökan och för att statsbidrag ska kunna lämnas.

7 c § En mottagare av statsbidrag enligt denna förordning ska ha en intern styrning och kontroll som fungerar på ett betryggande sätt.

Demokrativillkor

8 a § Stöd får inte lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare som agerar inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Stöd får inte heller lämnas till en organisation om det framkommer att någon av dess samarbetsorganisationer, eller en företrädare för samarbetsorganisationen, agerar på ett sådant sätt som anges i första stycket.

8 b § Om en organisation, dess företrädare, organisationens samarbetsorganisation eller samarbetsorganisationens företrädare har agerat på ett sådant sätt som anges i 8 a §, får stöd ändå lämnas till

organisationen om det finns särskilda skäl. Vid denna bedömning ska det särskilt beaktas om

1. organisationen har tagit avstånd från agerandet,
2. organisationen har vidtagit adekvata åtgärder för att säkerställa att agerandet inte upprepas,
3. det är fråga om ett enskilda agerande, och
4. agerandet ligger långt tillbaka i tiden.

Vid allvarliga överträdelser av en samarbetsorganisation, eller dess företrädare, ska det vid bedömningen även särskilt beaktas om samarbetet har avbrutits.

Särskilda villkor för statsbidrag till folkhögskolor

9 § En folkhögskola ska ha en ansvarig styrelse. Styrelsen får vara gemensam för flera folkhögskolor.

Folkhögskolan ska ha en ordning för hantering av studeranderättsliga frågor. Folkhögskolan ska även ha en ordning för att ta tillvara de studerandes intressen i övrigt.

10 § Undervisningen ska vara avgiftsfri för de studerande.

11 § En folkhögskola ska anordna allmänna kurser främst avsedda för studerande som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Allmänna kurser ska årligen utgöra minst 15 procent av folkhögskolans verksamhet.

Folkhögskolan ska för allmän kurs

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom grundskolan respektive gymnasieskolan,
2. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på grundskolenivå från folkhögskola till en studerande som efter genomförd allmän kurs på grundskolenivå bedöms kunna tillgodogöra sig studier på gymnasial nivå, och
3. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på gymnasial nivå från folkhögskola till en studerande, som efter genomförd allmän kurs på gymnasial nivå uppnår de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier enligt högskoleförordningen (1993:100) eller yrkeshögskolestudier enligt förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Till en plats på allmän kurs som finansieras med statsbidrag enligt denna förordning får folkhögskolan anta den som har fyllt 18 år eller ska fylla 18 år under det kalenderår kursen börjar.

11 a § Folkhögskolan ska för utbildning med yrkesinriktning mot arbete som undersköterska

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, och
2. utfärda intyg till den studerande där omfattningen och innehållet i utbildningen framgår och i vilka delar den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Särskilda villkor för statsbidrag till studieförbund

12 § Ett studieförbund ska ha en ansvarig styrelse.

Studiecirkelverksamhet med gemensamma, planmässigt bedrivna studier ska utgöra basen för verksamheten.

I varje studiecirkel eller kulturaktivitet ska det finnas en ledare som är godkänd av en lokal studieförbundsavdelning.

Beslut om statsbidrag

13 § Beslut om statsbidrag ska innehålla uppgifter om bidragsbeloppet, de villkor som är förenade med bidraget och ordningen för utbetalning.

Hinder mot utbetalning

13 a § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna får besluta att ett bidrag som rådet eller studieförbundet har beslutat fördela till en mottagare helt eller delvis inte ska betalas ut om mottagaren av bidraget inte längre uppfyller villkoren för att få statsbidrag eller om det finns grund för återbetalning enligt 16 §. Beslutet gäller omedelbart.

Anmälningsskyldighet

13 b § Den som ansöker om eller har beviljats bidrag enligt denna förordning ska snarast möjligt till Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna anmäla sådana ändrade förhållanden som kan påverka rätten till eller storleken på bidraget.

Uppföljning och redovisning

14 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska varje år lämna årsredovisning och budgetunderlag till regeringen enligt de riktlinjer som regeringen meddelar.

15 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten i förhållande till de syften som anges i 1 § och de villkor som föreskrivits för att statsbidrag ska lämnas.

Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska, i enlighet med de riktlinjer som regeringen meddelar, lämna regeringen sådana sakuppgifter om verksamheten och sådan verksamhetsredovisning som behövs för uppföljning och utvärdering.

Folkbildningsrådet ska granska kvaliteten i utbildningen inom de allmänna kurserna och folkhögskolornas eget kvalitetsarbete när det gäller denna utbildning inklusive utfärdande av intyg. Kvalitetsgranskningen ska genomföras med utgångspunkt i en behovsanalys.

15 a § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning är skyldig att lämna sådan ekonomisk och annan redovisning till Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna som rådet respektive studieförbundet begär för uppföljning och utvärdering av verksamheten.

En revisor ska granska den ekonomiska redovisningen. Även annan redovisning ska granskas av revisor om rådet eller studieförbundet begär det. Revisorn ska vara en auktoriserad eller godkänd revisor. Revisorns rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

15 b § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning ska senast den 31 januari varje år till Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna lämna en särskild redovisning för vilka medlemsorganisationer, underföreningar till medlemsorganisationer och övriga samverkanspartner som under föregående verksamhetsår har deltagit i den statsbidragsfinansierade folkbildningsverksamheten.

Återkrav

16 § Den som har tagit emot statsbidrag enligt denna förordning är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att statsbidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. statsbidraget av något annat skäl än vad som sägs i 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
3. statsbidraget inte används för de ändamål det har beviljats för,
4. mottagaren inte lämnar sådan redovisning som avses i 15 a och 15 b §§,
5. villkor i beslutet om statsbidrag inte har följts, eller
6. mottagaren inte uppfyller villkoren i 8 a § och det inte finns sådana särskilda skäl enligt 8 b § som innebär att bidrag ändå får lämnas.

16 a § Om en mottagare av statsbidrag är återbetalningsskyldig enligt 16 §, ska Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget.

Om det finns särskilda skäl för det, får Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna besluta att helt eller delvis avstå från återkrav.

16 b § På statsbidrag som krävs tillbaka ska ränta tas ut från och med den trettionde dagen efter den dag då beslutet om återkrav fattades och efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med två procentenheter. Om det finns synnerliga skäl för det, får Folkbildningsrådet respektive Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna besluta att helt eller delvis avstå från krav på ränta.

Revision

17 § Staten ska ges möjlighet att utse en revisor i Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna. Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska ersätta staten för kostnaderna för denna revision.

Behandling av känsliga personuppgifter

17 a § Bestämmelsen i 17 d § tillämpas vid behandling av personuppgifter hos studieförbund i den verksamhet som statsbidrag enligt denna förordning har beviljats för.

17 b § Bestämmelsen i 17 d § kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Termer och uttryck i 17 d § har samma betydelse som i EU:s dataskyddsförordning.

17 c § Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns även i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

17 d § Sådana personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) som avslöjar etniskt ursprung eller som rör hälsa får med stöd av artikel 9.2 i samma förordning behandlas av ett studieförbund

1. om behandlingen är nödvändig för en hantering som motsvarar handläggning av ett ärende hos en myndighet, eller
2. i annat fall, om behandlingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet.

Vid behandling som sker med stöd av första stycket är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förvaltningslagens tillämplighet

18 § Vid handläggningen av ärenden enligt denna förordning tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

- 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
- 10 § om partsinsyn,
- 16–18 §§ om jäv,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 31 § om dokumentation av beslut,

- 32 § om motivering av beslut, och
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

2 Kvalitet i folkhögskolan

2.1 Folkbildningsrådets vägledande principer

Vid fördelning av statsbidraget till folkhögskolor prioriterar

Folkbildningsrådet verksamhet med hög kvalitet samt ett brett kursutbud som bidrar till samhällets och individens behov, geografisk spridning med lokal förankring, och variation vad gäller inriktning och huvudmannaskap.

2.2 Verksamhetens kvaliteter

I detta avsnitt beskrivs de kvaliteter som är centrala i en folkhögskolas verksamhet. En folkhögskola ska arbeta med dessa kvaliteter utifrån profil, idégrund och verksamhetsmål.

Kvaliteterna är utgångspunkter för Folkbildningsrådets uppföljning av folkhögskolan och tilldelning av utvecklingsbidrag. Kursverksamhet med dessa kvaliteter ska leda till att de samhällseffekter som uttrycks i statens syften med statsbidraget till folkbildningen uppnås.

2.2.1 Bildning och utbildning

Folkhögskolan är en egen utbildningsform för vuxna som kännetecknas av en balans mellan bildning och utbildning. Den drivs av ett bildningsideal som betonar livslångt lärande och deltagarnas personliga utveckling.

Folkhögskolestudier handlar till stor del om att utöver kunskaper även utveckla insikter, värderingar och självförståelse. Bildningsperspektivet i folkhögskolan stödjer deltagarna i att bli aktiva och ansvarstagande medborgare. Deltagarna väljer fritt den utbildning och folkhögskola som passar deras intressen och behov med möjlighet till livslångt lärande.

I mötet mellan bildning och utbildning uppstår dialog och samverkan mellan deltagare och lärare, vilket skapar utrymme för mångfald och kritiskt tänkande.

I folkhögskolan utgör det kollaborativa lärandet och betoningen på gruppens gemensamma utveckling basen för kunskapsbildning och personlig utveckling. Den relationella pedagogiken utvecklas genom

medarbetarnas kollegiala lärande och samarbete. Folkhögskolan har utvecklade former och metoder för inkluderande pedagogik för olika målgrupper.

2.2.2 Bildningsmiljö

I folkhögskolan möts människor med olika ålder, bakgrund och behov och den är ett nav för en mångfald av idéer och intressen. Deltagarnas olikheter är ett verktyg för lärande.

Folkhögskolan arbetar med sammanhållna studiegrupper, gemensamma kursdagar och en hög lärartäthet. Undervisningen präglas av en tvärvetenskaplig, ämnesövergripande kunskapssyn med en blandning av teori och praktik. De studerande får en personlig relation till sina kunskaper.

Studierna är samtalsbaserade och bygger på aktivt deltagande i nära samarbete mellan deltagare och lärare samt deltagare emellan.

Folkhögskolan möter deltagaren utifrån bakgrund, erfarenheter och förutsättningar och med dennes egna mål som riktmärke.

Folkhögskolan präglas av gemenskap som går över kursgränser och där alla aktiviteter ingår i lärmiljön. I socialpedagogiskt syfte genomförs sociala och kulturella aktiviteter i den organiserade undervisningen.

Folkhögskolans internat har ett pedagogiskt syfte och är mer än en boendeform. Internatboende möjliggör möten över kursgränser och samarbete under demokratiska former. Pedagogisk personal på internatboendet bidrar till tillgänglighet för alla deltagargrupper.

2.2.3 Bidrag till samhällsnytta

Folkhögskolan bidrar till att möta samhällets behov av yrkesutbildning, språkstärkande insatser, anpassad utbildning för personer med funktionsnedsättningar samt möjligheter till livslångt lärande. De estetiska kurserna bidrar till kulturområdets kompetensförsörjning och förbereder deltagare för ett yrkesliv som kulturskapare.

De allmänna kurserna ger deltagare möjligheter till utbildning som kan leda till behörigheter för vidare studier, motsvarande de som kan fås genom det ordinarie skolväsendet. Utbildningar på folkhögskola ger en bred bildning som rustar deltagare för fortsatta studier, yrkesutövande och delaktighet i det omgivande samhället.

Folkhögskolan är en mötesplats i det lokala samhället och har betydelse för lokalt och regionalt utvecklingsarbete. Genom sitt kursutbud och anordnande av kulturarrangemang bidrar folkhögskolan till det lokala och regionala kulturlivet. En koppling till civilsamhälle, föreningsliv och kulturliv förankrar folkhögskolan i det omgivande samhället och ökar det medborgerliga engagemanget. Folkhögskolan bidrar till ett hållbart närsamhälle och ger deltagare verktyg för omställning och god hälsa.

2.2.4 Demokrati och delaktighet

Folkhögskolan har ett demokratiskt arbetssätt där deltagare har stora möjligheter till inflytande över hur den utbildning de deltar i utformas. Deltagare får genom sina studier kunskaper som kan bidra till förändring, både för individen och samhället.

Folkhögskolans styrelse ansvarar för deltagarnas rättigheter enligt en studeranderättslig ordning. Deltagarna har inflytande över det studeranderättsliga arbetet och folkhögskolan ansvarar för att ordningen följs.

Folkhögskolan är demokratiskt styrd med möjlighet för deltagare, anställda och förtroendevalda att påverka och göra sin röst hörd. Styrelse och personal ser till att den demokratiska ordningen upprätthålls och att ett värdegrundsarbete integreras i organisationen och verksamheten.

Folkhögskolan förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Företrädare för folkhögskolan och de organisationer den samarbetar med bidrar till demokrati och samhällets grundläggande värderingar.

2.2.5 Kultur för mångfald

Folkhögskolans självständighet, pedagogiska idé och bildningsmiljö präglar utbildningsformen. Kursutbudet kännetecknas av bredd och variation. Samverkan med huvudmannen stärker profilen, verksamhetsidén och medlemsorganisationernas syfte med att bedriva folkhögskola. Folkhögskolan är en mötesplats för civilsamhällets organisationer och rörelser för samtal om gemensamma, framtida utmaningar. Folkhögskolans profil och verksamhetsidé avspeglas i en kultur av hur den arbetar med värdefrågor.

Kursövergripande gemenskap är central inom folkhögskolan för att nå folkbildningens mål om möten och mångfald. I skolgemensamma aktiviteter samarbetar deltagare och personal utifrån gemensamma frågor

och värden som anknyter till folkhögskolans profil eller verksamhetsidé. Folkhögskolans kultur är inkluderande och utgår från att mångfald är en tillgång. Hänsyn tas till individers olika erfarenheter och bakgrunder, vilket skapar förutsättningar för meningsfulla samarbeten. Kulturinslag möjliggör reflektion över egna erfarenheter och förståelse för andras. Det bidrar till delaktighet och belyser det som är gemensamt för alla människor. Alla folkhögskolans deltagare ges därför möjlighet att både utöva och ta del av kultur.

3 Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

Folkhögskolor som får statsbidrag ska bedriva verksamhet i enlighet med förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen (förordningen) och i enlighet med Folkbildningsrådets villkor och anvisningar (statsbidragsvillkoren).

3.1 Mottagare av statsbidrag

Mottagare av statsbidrag för folkhögskola ska vara en juridisk person som har ett allmännyttigt syfte och en verksamhet som överensstämmer med syftet med statsbidraget.

Av förordningen framgår dessa syften samt att det statliga demokrativillkoret gäller för folkhögskolor. Där finns också krav på mottagare av statsbidrag.

Organisationen ska

- ha ett syfte som är förenligt med de värderingar som präglar ett demokratiskt samhälle,
- vara demokratiskt uppbyggd,
- i sin verksamhet förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar.

Organisationen ska också

- ha ekonomiska förutsättningar att driva en långsiktigt stabil verksamhet,
- anmäla till Folkbildningsrådet om en förändring sker, genom att medlem i form av juridisk person antas eller utträder ur föreningen,
- lämna de underlag och uppgifter som Folkbildningsrådet begär i samband med fördelning, verksamhetsrapportering och olika former av uppföljningar av statsbidrag,

- anmäla till Folkbildningsrådet om en förändring av stadgar för organisationen sker,
- genomföra revision utförd av godkänd eller auktoriserad revisor,
- utan dröjsmål anmäla till Folkbildningsrådet sådana ändrade förhållanden som kan påverka rätten till statsbidrag.

Organisationens styrelse ansvarar för att folkhögskoleverksamheten som bedrivs med stöd av statsbidrag uppfyller statsbidragsvillkoren.

Ändring av juridisk person kan endast göras efter godkänd ansökan av Folkbildningsrådet.

3.2 Verksamhet som inte är statsbidragsberättigad

I förordningen anges ramar för den verksamhet som är statsbidragsberättigad. Av förordningen framgår att bidrag inte får användas för kostnader som något statligt bidrag redan har lämnats för.

Föreningsverksamhet såsom sammanträden, förenings- eller planeringsmöten och liknande, får inte finansieras med eller utgöra underlag för statsbidrag.

Verksamhet som tillkommit på uppdrag av kommun, myndighet eller annat organ och därigenom har annan finansiering kan inte bedrivas med statsbidrag.

3.3 Organisatoriska villkor

3.3.1 Säte och filialer

Folkhögskolan ska ha ett säte, där rektor och lärare finns, och där verksamhet bedrivs.

Avsikten att byta säte från en region till en annan kräver godkännande från Folkbildningsrådet efter ansökan.

En folkhögskola kan ha filialer. Med filial avses allmän kurs och/eller särskild kurs som organisationen bedriver på annan plats än där folkhögskolan har sitt säte.

Avsikten att starta filial i den region där folkhögskolan har sitt säte ska anmälas till Folkbildningsrådet. Andra folkhögskolor i samma region ska informeras.

Avsikten att starta filial utanför den region där folkhögskolan har sitt säte kräver Folkbildningsrådets godkännande efter ansökan.

Särskilda kurser som genomförs i samverkan med skolans medlemsorganisationer och för dess enskilda medlemmar kan startas i annan region än sätet utan ansökan till Folkbildningsrådet. Verksamheten ska anmälas till Folkbildningsrådet och folkhögskolor i samma region ska informeras.

Om verksamhet vid en filial helt upphör ska det anmälas till Folkbildningsrådet och andra folkhögskolor i samma region ska informeras.

Namnet på en filial ska innehålla den statsbidragsmottagande folkhögskolans namn.

3.3.2 Nya statsbidragsmottagare

För att komma i fråga som ny mottagare av statsbidrag för folkhögskola ska organisationen visa att den har förutsättningar att bedriva verksamhet i enlighet med statsbidragsvillkoren.

Att ansöka om att bli ny statsbidragsmottagare är en process i flera steg som beskrivs nedan. Den juridiska personen som ansöker om att bli ny statsbidragsmottagare kan inte bytas ut under processen utan att en ny ansökan lämnas in.

För att ansökan om att bli ny statsbidragsmottagare ska kunna behandlas krävs följande:

- Den sökande organisationen som samverkar om eller bedriver folkhögskoleverksamhet ska ha bedrivit denna under minst två kalenderår närmast före ansökningsåret.
- Verksamheten ska ha omfattat minst 45 årsplatser motsvarande 1 500 deltagarveckor sista året före ansökan.

Dessutom tillämpas följande kriterier vid bedömningen av ansökan:

- Verksamheten tillgodoser nya bildnings- och utvecklingsbehov.
- Verksamheten tillför lokala och regionala värden.
- Verksamheten innebär pedagogisk förnyelse av folkbildningen.

Folkbildningsrådet gör en sammanvägd bedömning utifrån kriterierna och de vägledande principerna vid fördelning av statsbidrag.

Vid beredningen av ansökan inhämtas synpunkter från den region där den sökande organisationen planerar att ha sitt säte samt från folkhögskolornas intresseorganisationer.

Om organisationen uppfyller kraven enligt ovan kan Folkbildningsrådet fatta beslut om en försöksperiod på tre år, under vilken statsbidrag utgår. Under försöksperioden ska organisationen följa statsbidragsvillkoren och folkhögskolan följs upp av Folkbildningsrådet enligt samma principer som för ordinarie statsbidragsmottagare. Bidraget kan återkrävas enligt 16 § och 16 a § i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen.

Efter ny ansökan från den sökande organisationen under det sista året av försöksperioden fattar Folkbildningsrådet slutligt beslut om organisationen ska beviljas fortsatt statsbidrag. Om det finns skäl för det kan beslut även fattas om en förlängning av försöksperioden innan slutligt beslut.

3.3.3 Upphörande av statsbidragsmottagare

När det står klart för en mottagare av statsbidrag att den kommer att avveckla den statsbidragsfinansierade verksamheten ska folkhögskolan inom skälig tid informera Folkbildningsrådet om detta och inkomma med en plan för avveckling.

Organisationen ska säkerställa att verksamheten följer villkoren under avvecklingsperioden och att avvecklingen sker på ett sådant sätt som minimerar negativa konsekvenser för deltagarna.

3.3.4 Övertagande eller överlåtande av statsbidrag

Folkbildningsrådet fördelar statsbidrag och följer upp folkhögskoleverksamheten vid varje folkhögskola. Tilldelade årsplatser kan inte överlåtas mellan folkhögskolor. Det gäller även om en organisation har flera godkända folkhögskolor med egna säten.

Om en befintlig folkhögskola vill ta över statsbidrag eller överlåta statsbidrag till en annan folkhögskola måste en ansökan godkännas av Folkbildningsrådet. Samgående eller överlåtelse av statsbidrag mellan folkhögskolor beviljas endast under särskilda omständigheter.

Ansökan ska göras av den eller de organisationer som ansvarar för och vill få till stånd förändringen. Folkbildningsrådet gör en sammantagen bedömning av förutsättningarna för verksamheten utifrån skäl och syfte

med överlåtelsen samt Folkbildningsrådets vägledande principer vid fördelning.

3.3.5 Folkhögskolans organisation

Det grundläggande ansvaret för varje folkhögskola vilar på styrelsen.

Styrelsen ska ha god kännedom om statsbidragsvillkoren, utbildningsformen folkhögskola och folkhögskolans myndighetsutövning.

Folkhögskolan ska säkerställa att alla anställda har relevant kunskap om statsbidragsvillkoren.

Folkhögskolan ska ha en rektor som arbetar på styrelsens uppdrag och leder den pedagogiska verksamheten.

Rektorn ska ha pedagogisk insikt och kännedom om folkbildning förvärvat genom utbildning och erfarenhet.

Rektorn ska vid anställning eller senast fyra år efter tillträdesdagen ha gått en rektorsutbildning.

Folkhögskolan ska ha en organisation för deltagarhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Deltagarhälsoarbetet ska bedrivas på individ- och gruppnivå och ske i samarbete med pedagogisk personal. Arbetet med deltagarhälsa ska stödja deltagarnas utveckling för att nå utbildningens och deltagarnas individuella mål.

Folkhögskolan ska tillgodose deltagarnas behov av studie- och yrkesvägledning och stöd av kurator. Dessa funktioner ska ingå i folkhögskolans organisation för arbete med deltagarhälsa och arbeta på individ- och gruppnivå.

Minst 50 procent av folkhögskolans verksamhet ska utgöras av kurser på plats.

3.4 Systematiskt kvalitetsarbete och egen kontroll

Folkhögskolan ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som både säkerställer att statsbidraget används för sitt syfte och kvalitetssäkrar verksamheten i enlighet med förordning och statsbidragsvillkor.

Förordningen ställer krav på att folkhögskolan har intern styrning och kontroll och anmälningsskyldighet om ändrade förhållanden som kan påverka rätten till statsbidrag.

Det systematiska kvalitetsarbetet ska

- bedrivs enligt ett kvalitetsledningssystem för att planera, leda och utveckla verksamheten,
- innefatta internkontroll, risk-och sårbarhetsanalys samt arbete med etik- och gränsdragning,
- dokumenteras.

Folkhögskolan ska pröva den statsbidragsfinansierade verksamheten mot statsbidragsvillkoren på förhand, under pågående verksamhetsår och i efterhand.

4 Verksamhetsvillkor

4.1 Folkhögskolans deltagare

4.1.1 Deltagare som utgör underlag för statsbidrag

För verksamhet som rapporteras som underlag för statsbidrag ska folkhögskolan säkerställa att

- deltagare i allmän kurs och särskild kurs har fyllt 18 år eller fyller 18 år under det kalenderår kursen börjar,
- deltagare på korta kurser har fyllt 13 år eller fyller 13 år under det kalenderår kursen börjar,
- endast deltagare som varit närvarande minst 50 procent av kurstiden räknas som deltagare i korta kurser,
- deltagare som antas till allmän kurs på grundläggande nivå bedöms kunna nå kunskaper motsvarande grundskolans årskurs 9 inom maximalt 2 år,
- personer som är folkbokförda i Sverige eller medborgare i EU- och EFTA-länder motsvarar minst 95 procent av deltagarveckorna,
- endast deltagare folkbokförda i Sverige utgör underlag för statsbidrag för kurser förlagda utomlands,
- endast deltagare folkbokförda i Sverige eller svenska medborgare utgör underlag för kurser på distans,
- deltagare inte rapporteras för mer än heltid även om de vid folkhögskolan deltar i flera kurser under terminstid,
- endast deltagare som påbörjat allmän kurs eller särskild kurs och fortfarande deltar den 15:e kursdagen räknas som deltagare.

Folkhögskolan ska ge deltagare förutsättningar att besvara Folkhögskoleenkäten som skickas av Folkhögskolornas serviceorganisation.

4.1.2 Studeranderätt

Förordningen innehåller grundläggande krav för studeranderätt och tillvaratagande av deltagares rättigheter.

Folkhögskolan ska säkerställa att

- det i all information framgår om verksamhet genomförs med statsbidrag eller inte,
- det finns organiserade former för deltagarinflytande,
- deltagarna ges information om rättigheter och skyldigheter i samband med antagning och kursstart.

4.1.3 Stödinsatser för deltagare

Folkhögskolan ska

- upprätta en handlingsplan för förstärkta insatser avseende deltagare med funktionsnedsättning och deltagare med brister i svenska språket,
- kartlägga och dokumentera deltagares behov av förstärkt pedagogiskt stöd,
- informera berörda deltagare om deras rätt till stöd,
- informera berörda deltagare om deras möjlighet att påverka planeringen av stödet,
- rapportera uppgifter om deltagare med funktionsnedsättning och brister i svenska språket till Statistikmyndigheten SCB enligt Folkbildningsrådets instruktioner.

4.1.4 Avgiftsfri undervisning

Av förordningen framgår att undervisningen ska vara avgiftsfri för deltagarna.

Folkhögskolan

- ska göra obligatoriska avgifter kända innan deltagare antagits,
- får inte lägga till nya eller höja obligatoriska avgifter under läsåret,
- får ta ut avgifter från deltagare för kostnader som motsvarar kost och logi, studieresor, studerandeförsäkring, läromedel och förbrukningsmaterial; information om sådana avgifter ska tillhandahållas genom en specifikation.

4.2 Lärare och annan pedagogisk personal

Folkhögskolan ska säkerställa att

- lärartätheten motsvarar lägst 2,0 årslärartjänster per 1 000 deltagarveckor rapporterad verksamhet på allmän kurs,
- varje allmän kurs och särskild kurs har minst en ansvarig lärare som ingår i skolans pedagogiska arbetslag,
- styrelse och personal beaktar att tystnadsplikt gäller i verksamheten avseende uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, när det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Kompetensutveckling av folkhögskolans personal är arbetsgivarens ansvar och får finansieras med statsbidrag, men utgör inte underlag för rapportering av statsbidrag.

4.3 Undervisningstid i folkhögskolans kurser

4.3.1 Undervisningstid för kurser på plats

Alla folkhögskolans kurser ska innehålla undervisningstid. För all undervisningstid gäller att kursens lärare ansvarar för att det sker ett aktivt lärande i samarbete i gruppen och mellan deltagarna. Lärandeprocesserna ska till stor del bestå av socialt samspel, samarbete, diskussion och reflektion.

För en kurs som genomförs på heltid ska undervisningstiden vara minst 20 timmar per vecka. En deltidskurs ska ha en undervisningstid på 15 timmar (75 procent studietakt), 10 timmar (50 procent studietakt) eller 5 timmar (25 procent studietakt) per vecka.

Minst hälften av den totala undervisningstiden ska utgöras av undervisning i sammanhållen grupp. Under denna tid ska hela gruppen träffas och arbeta under ledning av och i samarbete med skolans lärare. Oavsett kursens omfattning kan en kursdag aldrig tillgodoräknas mer än 8 timmars undervisningstid.

4.3.2 Arbetsplatsförlagt lärande

Folkhögskolan ansvarar för planering, handledning och uppföljning så att det arbetsplatsförlagda lärandet integreras i kursens övriga delar.

Allmän och särskild kurs får innehålla arbetsplatsförlagt lärande med tillgång till lärarresurs från folkhögskolan. Den arbetsplatsförlagda tiden får högst utgöra 20 procent av den totala kurstiden.

En yrkeskurs ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande med tillgång till lärarresurs från folkhögskolan. Den arbetsplatsförlagda tiden ska utgöra minst 15 procent och högst 35 procent av den totala kurstiden.

4.3.3 Kursplaner

Folkhögskolan ska för varje allmän och särskild kurs ta fram en kursplan som ska finnas tillgänglig när ansökan till kursen öppnar. I kursplanen ska kursens mål, innehåll och arbetssätt beskrivas.

4.3.4 Studie- och etableringsplan

Folkhögskolan ska i samråd med varje deltagare på särskild kurs upprätta en studieplan, som ska innehålla individuella mål för personlig utveckling.

Folkhögskolan ska i samråd med varje deltagare på allmän kurs upprätta en studie- och etableringsplan som anger omfattningskrav, behörigheter samt individuella mål för personlig utveckling.

4.3.5 Skolgemensamt arbete och lärande

Alla allmänna och särskilda kurser ska ingå i återkommande kursöverskridande samarbeten.

4.4 Utbildningar på distans

Distanskurser ska rapporteras som allmänna, särskilda eller korta kurser och följa nedan angivna villkor för respektive kurstyp samt villkor för distanskurser.

Distanskurser får utgöra högst 50 procent av folkhögskolans verksamhet.

Folkhögskolan ska inför varje distanskurs ta fram en kursplan som ska finnas tillgänglig när ansökan till kursen öppnar. I kursplanen ska kursens mål, innehåll och arbetssätt beskrivas.

Alla distanskurser, allmänna och särskilda, ska ingå i återkommande kursöverskridande samarbeten.

4.4.1 Distanskursers omfattning och upplägg av studietid

Alla distanskurser ska innehålla undervisningstid. För all undervisningstid gäller att kursens lärare ansvarar för att det sker ett aktivt lärande i samarbete i gruppen och mellan deltagarna. Lärandeprocesserna ska till stor del bestå av socialt samspel, samarbete, diskussion och reflektion.

Minst hälften av den totala undervisningstiden ska utgöras av undervisning i sammanhållen grupp. Under denna tid ska hela gruppen träffas på plats eller digitalt och arbeta under ledning av och i samarbete med skolans lärare.

För en kurs på heltid är undervisningstiden minst 20 timmar per vecka i genomsnitt. En deltidskurs har en undervisningstid på 15 timmar (75 procent studietakt), 10 timmar (50 procent studietakt) eller 5 timmar (25 procent studietakt) per vecka i genomsnitt. Undervisningstiden är ett genomsnitt som kan beräknas för en period upp till en termin.

Oavsett kursens omfattning kan en kursdag aldrig tillgodoräknas mer än 8 timmars undervisningstid.

För att skapa kontinuitet i distanskurser ska deltagarna träffas under ledning av lärare minst en gång per vecka. I kurser på heltid (100 procent studietakt) ska gruppen träffas minst 4 timmar per vecka. I kurser på deltid ska gruppen träffas minst 3 timmar per vecka (75 procent studietakt) eller 2 timmar per vecka (50 procent studietakt). I distanskurser med en studietakt på 25 procent ska gruppen träffas antingen 1 timme per vecka eller 2 timmar varannan vecka.

4.5 Samverkan

Folkhögskolan är ansvarig för folkhögskolekurser som bedrivs i samverkan med annan part. När flera parter samarbetar om verksamheten har folkhögskolan ansvar för att kursen genomförs i enlighet med statsbidragsvillkoren.

Enligt förordningen ska mottagare av statsbidrag årligen lämna en särskild redovisning om samverkansparter.

För samverkan gäller att

- endast den folkhögskola som är anordnare av en kurs kan rapportera deltagare som underlag för statsbidrag,

- rapporteringen ska ange i vilken kommun kursen anordnats och om den anordnats i samverkan med annan part,
- samverkanskurser kan ha koppling till folkhögskolans medlemsorganisationer och, i vissa fall, rikta sig till medlemmar.

Om ersättning utgår ska folkhögskolan ersätta samverkansparten utifrån faktiska kostnader. Folkhögskolan får inte schablonmässigt förmedla bidrag till samverkande part.

4.6 Allmän kurs

I förordningen framgår ramarna för allmän kurs, bland annat gällande målgrupp och andel av folkhögskolans verksamhet.

Allmän kurs ska

- omfatta minst 35 veckors heltidsstudier eller motsvarande omfattning vid deltid,
- på gymnasienivå, under minst halva kurstiden, innehålla minst fyra behörighetsgivande ämnen som tillsammans ger en bred allmän inriktning och som skiljer sig från kursens profilinriktning,
- på grundskolenivå, under minst halva kurstiden, innehålla en bredd av ämnen som förbereder för studier på gymnasienivå och som skiljer sig från en profilinriktning,
- benämnas allmän kurs i all information.

Deltagare som antagits till allmän kurs och som genom individuella val fått ett kursinnehåll som motsvarar villkoren för särskild kurs, ska i stället rapporteras på särskild kurs.

För allmän kurs på grundskolenivå respektive gymnasienivå ska folkhögskolan ta fram resultat av lärande för SeQF nivå 2 och 4. Deltagare ska involveras i en årlig utvärdering av läranderesultaten.

4.6.1 Intyg om allmän kurs

Folkhögskolan ska för deltagare på allmän kurs på grundskolenivå

- årligen dokumentera kunskaper i ämnen motsvarande kursplaner för årskurs nio i grundskolan eller grundläggande kommunal vuxenutbildning,

- på deltagarens begäran eller när deltagaren varaktigt lämnar skolan, utfärda *Intyg om kunskaper inhämtade på folkhögskola motsvarande grundskolenivån*,
- efter genomförd kurs utfärda *Intyg om godkänt resultat från allmän kurs på folkhögskola, SeQF/EQF nivå 2*, för deltagare som bedömts kunna tillgodogöra sig studier på gymnasienivå,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg för deltagare som varaktigt lämnar skolan,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

Folkhögskolan ska för deltagare på allmän kurs på gymnasienivå

- årligen dokumentera uppnådda behörigheter i behörighetsgivande ämnen,
- årligen dokumentera uppnådd tid i omfattningskravet,
- utfärda *Behörighetsintyg allmän kurs*, om behörigheter till högskole- respektive yrkeshögskolestudier, till deltagare som varaktigt lämnar skolan,
- utfärda *Behörighetsintyg särskild kurs*, om uppnådda behörigheter, till deltagare som begär ut intyg under pågående kurs,
- efter genomförd kurs utfärda *Intyg om godkänt resultat från allmän kurs på folkhögskola, SeQF/EQF nivå 4*, till deltagare som uppnått de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier och yrkeshögskolestudier,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg när deltagare varaktigt lämnar skolan,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Beda enligt Universitets- och högskolerådets rutiner,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

4.6.2 Studieomdömen

Folkhögskolan ska

- varje år sätta studieomdöme för samtliga deltagare som fullgjort ett år på allmän kurs på gymnasienivå,

- under läsåret informera deltagare om de grunder som tillämpas vid omdömessättning,
- säkerställa att ingen deltagare omdömessätts av färre än tre lärare,
- utarbeta och skriftligt beskriva formerna för hur processen att sätta studieomdöme går till. Beskrivningen ska finnas tillgänglig för skolans deltagare,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och sätta studieomdömen i minst 50 år.

En deltagare kan vända sig till rektor och därefter till folkhögskolans styrelse och begära en omprövning av omdömessättningen.

4.7 Särskild kurs

Särskild kurs ska omfatta minst 15 kursdagar.

Deltagare som antagits till särskild kurs, som genom individuella val fått ett kursinnehåll som motsvarar villkoren för allmän kurs, ska i stället rapporteras på allmän kurs.

4.7.1 Intyg om särskild kurs

Folkhögskolan ska för deltagare i särskild kurs på gymnasienivå

- utfärda *Behörighetsintyg särskild kurs*, när deltagaren varaktigt lämnar skolan och har uppnått motsvarande lägst godkänd nivå i något behörighetsgivande ämne,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg när deltagaren varaktigt lämnar skolan efter fullgjord kurs,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Bada enligt Universitets- och högskolerådets rutiner,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och sätta studieomdömen i minst 50 år.

4.8 Allmänna och särskilda yrkeskurser

Yrkeskurser ska rapporteras som allmänna eller särskilda yrkeskurser och följa ovan angivna villkor för respektive kursstyp samt villkor för yrkeskurser.

Folkhögskolan får genomföra yrkeskurser på grundläggande nivå i lokalt eller regionalt samarbete. Folkhögskolan ska genom kontakter och samarbete med bransch, myndigheter, kommun och region försäkra sig om att deltagarna uppnår kompetens som är behövlig för yrkesrollen.

Folkhögskolan ska för yrkeskurser på gymnasial nivå ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Folkhögskolan ska för yrkeskurser på eftergymnasial nivå ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom yrkeshögskola eller högskola.

4.8.1 Intyg om yrkeskurser

Folkhögskolan ska för deltagare på yrkeskurser på grundläggande nivå

- utfärda intyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan, där omfattning och innehåll i utbildningen framgår samt i vilka delar den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i de ämnen som studerats,
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

Folkhögskolan ska för deltagare på yrkesutbildning på gymnasial nivå

- årligen dokumentera uppnådda behörigheter i enskilda ämnen och på begäran utfärda dessa,
- utfärda *Behörighetsintyg särskild kurs* till deltagare som varaktigt lämnar skolan och har uppnått motsvarande lägst nivå i något behörighetsgivande ämne,
- utfärda folkhögskolans eget kursintyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Beda enligt Universitets- och högskolerådets rutiner och
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

Folkhögskolan ska för deltagare på yrkesutbildning på eftergymnasial nivå

- utfärda intyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan, där omfattning och innehåll i utbildningen framgår samt i vilka delar

den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i eftergymnasiala ämnen,

- utfärda folkhögskolans eget kursintyg till deltagare som varaktigt lämnar skolan och
- följa arkivlagens (1990:782) intentioner avseende arkivvård och bevara intyg, behörigheter och satta studieomdömen i minst 50 år.

4.9 Undersköterskeutbildning på folkhögskola

I förordningen anges ramarna för folkhögskolans undersköterskeutbildning.

Undersköterskeutbildning ska rapporteras som allmän eller särskild kurs och följa ovan angivna villkor för respektive kurstyp samt villkor för undersköterskeutbildning.

Undersköterskeutbildning ska

- kunna leda till arbete som undersköterska med rätt att använda den skyddade yrkestiteln,
- omfatta minst 1,5 läsår eller tre terminer om sammanlagt minst 52 veckors heltidsstudier eller motsvarande omfattning vid deltid,
- ha ett innehåll som minst motsvarar det av Skolverket fastställda nationella yrkespaketet med kurser från vård- och omsorgsprogrammet,
- benämnas undersköterskeutbildning i all information.

4.9.1 Intyg om undersköterskeutbildning

Folkhögskolan ska för deltagare på undersköterskeutbildning

- årligen dokumentera uppnådda behörigheter i enskilda ämnen och på begäran utförda dessa,
- som varaktigt lämnar skolan och har uppnått motsvarande lägst nivå i något behörighetsgivande ämne, utfärda *Behörighetsintyg undersköterskeutbildning*
- som varaktigt lämnar skolan utfärda folkhögskolans eget kursintyg,
- rapportera samtliga utfärdade behörighetsintyg till betygsdatabasen Beda enligt Universitets- och högskolerådets rutiner och

- följa intentionerna avseende arkivvård i arkivlagen (1990: 782) och bevara intyg, behörigheter och sätta studieomdömen i minst 50 år.

4.10 Korta kurser

En kort kurs ska omfatta minst en dag och högst 14 dagar samt ha minst fem deltagare.

4.11 Kulturprogram

Kulturprogram ska

- vara öppna arrangemang med minst tio deltagare förutom folkhögskolans deltagare och anställda,
- omfatta minst 60 minuter,
- motsvara två deltagarveckor och
- omfatta maximalt 200 deltagarveckor per folkhögskola och år.

5 Fördelning av statsbidrag

5.1 System för fördelning av statsbidrag

Enligt förordningen beslutar Folkbildningsrådet vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel.

Statsbidraget fördelas i form av

- organisationsbidrag,
- verksamhetsbidrag, inklusive allmänt och särskilt förstärkningsbidrag, och
- utvecklingsbidrag.

Statsbidraget fördelas framåtsyftande i treårsperioder. Under pågående period genomförs avstämningar i dialog mellan Folkbildningsrådet och folkhögskolan, vilket kan leda till justeringar av statsbidraget.

Fördelning av verksamhetsbidrag baseras huvudsakligen på uppnådd volym under tidigare verksamhetsår. Inför varje ny treårsperiod gör Folkbildningsrådet en samlad bedömning av folkhögskolans verksamhet i relation till tidigare tilldelning.

Under treårsperioden kan kompletterande ansökningar om särskilt förstärkningsbidrag göras. Utvecklingsbidrag kan utlysas och fördelas under pågående treårsperiod och löpa över andra perioder.

Inför varje ny period kan också en omfördelning ske mellan bidragstyper.

5.2 Organisationsbidrag

Organisationsbidraget syftar till att täcka folkhögskolans kostnader för de grundläggande funktioner som krävs för att skolan ska kunna verka som utbildningsanordnare enligt Folkbildningsrådets villkor.

Bidraget kan användas till exempelvis personalkostnader för rektor, ekonom, administratör, kurator, studie- och yrkesvägledare och annan personal som är nödvändig för skolans grundläggande funktioner.

Alla folkhögskolor tilldelas ett lika stort organisationsbidrag oavsett verksamhetens omfattning.

5.3 Utvecklingsbidrag

Utvecklingsbidraget syftar till att stärka folkhögskolans kvalitet, bygga organisatorisk kapacitet samt utveckla nya arbetssätt och metoder inom kursverksamheten.

Bidraget kan användas för tillfälligt utökad verksamhet, verksamhet i projektform, för att utveckla organisationens strukturer samt för innovation.

Folkbildningsrådet utlyser utvecklingsbidrag i den mån det finns tillgängliga medel. Verksamhet som finansieras av bidraget kan i vissa fall ligga till grund för framtida permanent verksamhet.

5.4 Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidraget är det huvudsakliga ekonomiska stödet för folkhögskolornas kursverksamhet. Bidraget syftar till att möjliggöra planering, genomförande och utveckling av folkhögskolans kurser i enlighet med statens syften med stödet till folkbildningen.

Bidraget fördelas framåtsyftande i form av årsplatser för en treårsperiod. Folkhögskolan ska uppnå det sammanlagda antalet årsplatser under treårsperioden. Folkbildningsrådet stämmer årligen av genomförd volym med folkhögskolan och avvikelser kan leda till att volymen justeras under perioden.

En schabloniserad kompensation utgår till rörelsedrivna folkhögskolor till följd av skilda regler för offentliga och privata aktörer gällande mervärdesskatt. Ersättningen baseras på folkhögskolans verksamhetsvolym.

5.4.1 Allmänt förstärkningsbidrag

Syftet med bidraget är att göra folkhögskolestudier på allmänna kurser tillgängliga och likvärdiga för deltagare med funktionsnedsättning och för deltagare med brister i svenska språket.

Förstärkningsbidraget avser kostnader för pedagogiska insatser inom allmänna kurser för

- deltagare med funktionsnedsättning och
- deltagare med brister i svenska språket.

Bidraget fördelas per årsplats på folkhögskolans allmänna kurser. Vid fördelning beaktar Folkbildningsrådet andelen allmänna kurser i relation till skolans totala verksamhet.

Folkhögskolan ska, utöver vad som anges för deltagare i behov av stöd (se 4.1.3) årligen följa upp och redovisa användningen av bidraget.

5.4.2 Särskilt förstärkningsbidrag

Syftet med bidraget är att göra folkhögskolestudier tillgängliga och likvärdiga för deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning enligt den definition som anges i 1 § i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och för deltagare med brister i svenska språket.

Ansökan görs av folkhögskolan och prövas av Folkbildningsrådet.

Bidraget avser kostnader för lärare eller annan pedagogisk personal för

- kurser riktade till deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning,
- deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning, spridda på olika allmänna och särskilda kurser, om antalet deltagare uppgår till minst fem,
- yrkeskurser inom särskild kurs för deltagare med brister i svenska språket.

Folkhögskolan ska, utöver vad som anges för deltagare i behov av stöd (se 4.1.3) årligen följa upp och redovisa användningen av bidraget.

6 Redovisning av statsbidrag

Den folkhögskoleverksamhet som bedrivs med stöd av statsbidrag ska särredovisas ekonomiskt, organisatoriskt och verksamhetsmässigt från eventuell annan verksamhet som organisationen bedriver. Om en organisation har flera folkhögskolor ska även dessa särredovisas.

Följande områden ska årligen redovisas till Folkbildningsrådet:

- deltagarstatistik och resultat från Folkhögskoleenkäten
- verksamhetsstatistik
- ekonomi
- verksamhetens mål och uppföljning av dessa
- systematiskt kvalitetsarbete och egen kontroll
- lärartäthet på allmän och särskild kurs.

Följande dokumentation ska lämnas årligen till Folkbildningsrådet:

- årsredovisning
- årsmötesprotokoll (i förekommande fall)
- revisionsberättelse eller revisorsrapport.

Folkbildningsrådet meddelar årligen vilka områden och uppgifter som ska ingå i redovisningen samt datum för rapportering eller insamling.

Fördelning av statsbidrag 2027–2029

Förslag till fördelning av statsbidrag beskrivs i kapitel 5 i förslag till nya villkor. I det här dokumentet beskrivs vilka ingångsvärden som planeras användas när det nya fördelningssystemet träder i kraft och därmed hur statsbidragen fördelas 2027 till 2029.

Statsbidragen fördelas framåtsyftande för treårsperioder i stället för ett år i taget. Detta ger folkhögskolorna större framförhållning och frihet i planering. Ekonomi och verksamhet kan överblickas under en längre period.

Det nya systemet innehåller tre bidragstyper; organisationsbidrag, verksamhetsbidrag inklusive förstärkningsbidrag samt utvecklingsbidrag.

Organisationsbidrag 2027–2029

Bidraget fördelas som tidigare lika till alla folkhögskolor. 2026 och 2027 höjs organisationsbidraget sedan Folkbildningsrådets styrelse beslutat att fördela resurserna som efterlämnats av Albins och Markaryds folkhögskolor dit. Ytterligare höjning av organisationsbidraget planeras för närvarande inte ske under perioden 2027 till 2029.

Folkbildningsrådet har i förslag till nya villkor förtydligat vissa organisatoriska krav och kan i mån av tillgängliga medel på sikt ytterligare höja organisationsbidraget.

Verksamhetsbidrag 2027–2029

Verksamhetsbidraget fördelas som idag utifrån upparbetad (befintlig) volym uttryckt i årsplatser där en årsplats motsvarar 35 veckors studier.

Verksamhet genomförd 2026 slutregleras enligt nuvarande villkor för exempelvis över- respektive underproduktion i mars 2027. Tilldelning för den första treårsperioden sker med ett preliminärt beslut om fördelning för första kvartalet 2027, utifrån tilldelad verksamhetsvolym 2026. Efter slutreglering fastställs nya ingångsvärden uttryckt i årsplatser för 2027, 2028 och 2029. En folkhögskola med 180 årsplatser tilldelas 540 årsplatser eller 18 900 deltagarveckor för de tre åren.

Om antal genomförda årsplatser avviker stort från förväntad årlig verksamhet kan tilldelningen minska under innevarande treårsperiod. Om en skola inte genomfört alla tilldelade årsplatser under de tre åren kommer ingångsvärdet till kommande treårsperiod minska. Medel för årsplatser som inte genomförts under aktuell treårsperiod ska återbetalas.

Förstärkningsbidrag

Det sammanlagda förstärkningsbidraget planeras fortsatt ligga på åtta procent av ordinarie statsbidrag vilket är samma nivå som i nuvarande villkor. Det allmänna förstärkningsbidraget uppgår till ungefär 6 procent och det särskilda till ungefär två procent.

Det allmänna förstärkningsbidraget fördelas per deltagarvecka till allmän kurs. En enskild folkhögskola tilldelas allmänt förstärkningsbidrag för en maximal andel på 60 procent av den egna folkhögskolans totala verksamhet.

Ingångsvärdet för folkhögskolans allmänna förstärkningsbidrag kommer att beräknas som ett genomsnitt på genomförd allmän kurs under 2025 och 2026. Det fastställda ingångsvärdet förändras inte under treårsperioden. Nytt ingångsvärde till nästa treårsperiod fastställs utifrån ett snitt av genomförd verksamhet 2027 till 2029.

Folkbildningsrådet kommer att följa utvecklingen av allmän kurs och gränsen för hur stor del av den egna allmänna kursen som berättigar till allmänt förstärkningsbidrag kan komma att förändras utifrån hur verksamhetsvolymen för allmän kurs utvecklas nationellt.

Det särskilda förstärkningsbidraget riktar sig till deltagare med omfattande och varaktig funktionsnedsättning enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade samt till deltagare med brister i svenska språket som studerar på yrkeskurser.

Det särskilda förstärkningsbidraget är sökbart efter utlysning. Utlysning sker på hösten. Den första ansökningsperioden är öppen mellan 26 november 2025 och 31 januari 2026. Ansökan kommer att öppna årligen för kompletterande ansökningar till deltagare på långa kurser samt till korta kurser som ska genomföras kommande kalenderår.

Särskilt förstärkningsbidrag till deltagare på yrkeskurser med brister i svenska språket ersätts med en summa per deltagarvecka och fördelas preliminärt efter ansökan från respektive skola i november 2026.

Fortsättningsvis blir skolans beviljade medel relaterade till föregående års slutreglering och möjlighet erbjuds att ansöka om medel för ny verksamhet.

Redovisningen av deltagare på yrkeskurser med brister i svenska språket tas från deltagarstatistiken (SchoolSoft) i samband med slutreglering.

Det särskilda förstärkningsbidragets användning redovisas med en rapport av utökade pedagogiska tjänster per skola. Medel som inte använts återbetalas.

Insamling av statistik gällande funktionsnedsättning

I de nya villkoren föreslås det bli obligatoriskt att lämna uppgifter till SCB om deltagare med funktionsnedsättning och rapportering av deltagarna kopplas till utbetalningen av förstärkningsbidrag.

I rapporteringen ska skolan ange vilka deltagare som skolan bedömer har en funktionsnedsättning, respektive vilka deltagare som ligger till grund för det särskilda förstärkningsbidraget.

Utvecklingsbidrag

Utvecklingsbidraget finansieras via ofördelade medel och fördelas efter kriterier i respektive utlysning. Under den första fördelningsperioden kommer huvuddelen av ofördelade medel att användas till kompensation för minskad ersättning i förstärkningsbidrag (se nedan). Det innebär också att det sannolikt finns mycket begränsade möjligheter att starta nya försöksverksamheter under 2027, 2028 och 2029.

Utöver ofördelade medel kan andra resurser komma att tillföras utvecklingsbidraget. Det kan röra sig om satsningar i form av nya statsbidrag eller andra resurser som av olika skäl inte har fördelats.

Kompensationen i samband med införande av nytt förstärkningsbidrag

Det nya upplägget för förstärkningsbidraget innebär i viss mån en omfördelning mellan folkhögskolor. Beslutet innehåller därför en kompensation där en nedtrappning sker genom att enskilda skolors ersättning tillåts minska med högst en miljon kronor per år som längst under tre år.

Kompensationen kopplas till förstärkta lärarinsatser och ska redovisas årligen. Skolor som mottar kompensation har samma krav på genomsnittlig lärartäthet som i det gamla systemet, 1,8 helårstjänster per 1 000 dv.

Kompensationen baseras på utbetalt förstärkningsbidrag och bidrag till språkligt stöd 2025 jämfört med allmänt och särskilt förstärkningsbidrag per år 2027, 2028 och 2029. I samband med årlig avstämning följs användningen av kompensationen upp. I samband med slutreglering av de tre åren återbetalas medel som inte använts till förstärkta lärartjänster.

Momskompensation

Momskompensationen för rörelsedrivna folkhögskolor finns kvar i det nya systemet för fördelning av statsbidrag. Den kommer att behålla nuvarande värde och beräkningsgrund och utgå till samma skolor som i nuvarande system.

Särskilda regler för små skolor

I det nya systemet planeras liksom idag små skolor att ges möjlighet att växa till minst 143 årsplatser, eller 5 000 deltagarveckor. När fördelningsperioden om tre år slutregleras planeras eventuell överproduktion för små skolor att utgöra grund för nytt ingångsvärde. Däremot ersätts inte överproduktion som skett under perioden.

Vad innebär detta för en enskild folkhögskola?

Ingångsvärden och verksamhetsbidraget förväntas beslutas och ersättas för treårsperioden 2027 – 2029, på samma sätt som 2026.

Organisationsbidraget höjs 2026 och förväntas ligga på samma nivå 2027, 2028 och 2029.

Utvecklingsbidraget förväntas under 2027 – 2029 kunna fördelas endast i marginell utsträckning.

När det gäller förstärkningsbidraget har Folkbildningsrådet tidigare informerat om att vi beräknar att ersättningen i den del som riktar sig till allmän kurs kan förväntas ligga runt 320 kronor per deltagarvecka.

Denna prognos bygger på att ordinarie statsbidrag 2027 och framåt ligger kvar på minst samma nivå som 2026.

Från: Folkbildningsrådet (folkhögskola) <folkhogskola@folkbildningsradet.se>
Skickat: den 12 januari 2026 15:54
Till: Info-utskick
Ämne: Remissunderlag, nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan
Bifogade filer: Följebrev remissunderlag 2026.pdf; Information om fördelning 2027-2029.pdf; Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor folkhögskola - remiss.pdf

Du får inte ofta e-post från folkhogskola@folkbildningsradet.se. [Läs om varför det här är viktigt](#)

Hej

Den 10 december 2025 fattade Folkbildningsrådets styrelse ett beslut om att skicka förslag till nya statsbidragsvillkor för folkhögskolan på remiss. Ni är en av de instanser som vi förväntar oss vill lämna svar på remissunderlaget. Därför får ni detta utskick.

Remissunderlaget skickas till alla folkhögskolor i Sverige, samtliga regioner, Folkbildningsrådets medlemsorganisationer och ett flertal till folkbildningen närstående myndigheter och organisationer.

Som pdf-bilagor till detta mejl finner ni

1. ett följbrev som beskriver större förändringar i jämförelse med nu gällande villkor
2. dokumentet *Förslag till nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskola - för remiss*
3. dokumentet *Information om fördelning 2027-2029* som närmare beskriver fördelning av statsbidrag under första treårsperioden i enlighet med förslaget till nytt fördelningssystem.

Filmad presentation

På Folkbildningsrådets webbplats finns en film där vi presenterar förslaget och redogör för några centrala förändringar i det nya systemet.

[Översyn av folkhögskolans statsbidragsvillkor – information om Folkbildningsrådets förslag](#)

Frågestunder via Teams

Under perioden januari till april erbjuder Folkbildningsrådet digitala frågestunder om förslaget. Dessa tillfällen är öppna och kräver ingen föranmälan.

[Frågestunder om villkorsöversynen](#)

Svara på remissen senast 10 april

Remissvaren är öppna och ni kan kommentera underlaget i sin helhet eller fokusera på specifika områden. Vi välkomnar både överenskomelser och meningsskiljaktigheter.

Vi har särskilda fokusområden som vi gärna vill höra era tankar om. Det handlar om

- ekonomiska och organisatoriska utmaningar och möjligheter
- lärartäthet
- deltagarhälsa
- utvecklingsbidrag
- distansverksamhet.

Sista svarsdag är 10 april 2026.

Remissvaren skickas till folkhogskola@folkbildningsradet.se.

Med vänlig hälsning

Johanna Winbladh & Karin Gustavsson

Folkbildningsrådet

När du skickar e-post till oss behandlar vi dina personuppgifter. Mer om hur dina personuppgifter behandlas hittar du [här](#).